

L'IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES DE VARIES SOCIEDATS DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número.....	0'05	cèn. s pta.
A domicili. Es trimestre.....	0'65	»
Un any.....	2'60	»
Per dotzenes.....	0'45	»
Núm. s atrassats des 2.ª tom.....	0'06	»
Id. id. des 1.ª tom.....	0'07	»

SONARÀ CADA DISSAPTE COM HA SONAT FINS ARA
SI TÈ VENT À SA FLAUTA.

ADMINISTRACIÓ: CADENA DE CORT, N.º 41.

Fòra Palma. Dins Mallorca.....	3 mesos.....	0'85
	1 any.....	3'25
Dins Espana.....	3 mesos.....	1'00
	1 any.....	3'50
A Ultramar y s' Estrangè.....	3 mesos.....	1'50
	1 any.....	5'00

UN DURO Á CONTA Y MITAT.

En Jòrdi es un atlòt de catorze anys, brut, espellissat, sense jach ni sabates, y amb un cap que pareix una grapada de sèrro sense escaldà ni pentinà.

Camina cap baix, fuitx de la gent, y més encara d'ets altres atlòts per pò de pedres.

Es com un cá estèrn y pòbre que va amb sa coua entre ses cames y sense que li lluhi cap mica es pèl.

Sa séua mirada es penetrant y desconfiada y sa séua fesomia sa d'un sull que no ha sabut cridar-se ses simpaties de ningú. Si es Municipals el tròban, el miran de mal ny, com que di: «Mal pelatge dús» però el deixan passà, perque no'l coneixen, ni recòrdan haverlo vist, ni agafat may.

Encara qu'En Jòrdi sia un nin amb sa llet en es morros, com solem dí, sabeu que n'ha vistes ja de verdes y de madures en aquest mon. Ell se recòrda bé de que quant era petit, ca-séua era una caseta alegre y més neta qu'un ivori, ahont hey botava y tralgava com si hagués estat dins sa gabia, un canariet hermós que sempre cantava qu'era sa mare. Allà hey comparexia tres pichs cada dia per berenà, diná y jaure un homo jove, guapo, alt, amb mostatxos rossos y uys blaus; amb un coló sá per sa cara y una pell fòrta per ses mans. Aquest homo cada vegada qu'arribava besava En Jòrdi, li donava, ó un rollet, ó un caramèllo, ó una jugueta; y quant s'en anava el tornava besá, riguent y dienli: «Fiy méu, sies bòn atlotet.»

Se recòrda també d'un dia que va veure sa mare que s'arrebassava es cabeyes, y ses veynades y amigues que li tenian es brassos y ploravan amb ella. En Jòrdi estava amagat darrera sa pòrta de ca-séua y va veure son pare estès y groch dins una caixa negra y llarga; y es séus amichs el s'en dugueran, y no'l tornaren may més. Desd' aquell dia no sentí cantá pús es canari de sa mare, sinó que la veyá plorá molt sovint y ses besades que li donava eran amargues

com à fel y no l'aconhortavan cap mica.

Se recòrda també qu'à poch à poch va veure descompareixe de dins sa caseta un cantarano de caoba, dues taules de nogué, y dos matalassos, y mitja dotzena de cadires de poll y tots es cuàdrets qu'hey havia penjats per sa paret.

Tampoch ha olvidat qu'un dia se mudaren à una casa més petita y més fosca; y qu'allà no hey tenian més qu'una márfaga de paya posada en terra demunt una estora véya, una òlla, un plat comú y una cuyera de fusta. Ell jeya amb sa mare y quant aquesta s'axecava abans de sortí es sòl s'en anava à sa feyna y es nin se quedava tot solet, y ja no la tornava veure en tot lo dia. Més tart succehí que sa mare se posá tan prima qu'arribá que no s'axecava des llet, y llavò era éll, pòbre nin, que sortia à caplá una mica de pa per sa mare.

Fa vuyt dies que la va veure estesa y amb sos uys esglayats y amb so mateix coló que tenia son pare dins sa caixa negra; y es veynats també la s'en dugueran dins sa mateixa caixa, y quant tornaren pegaren foch à sa márfaga.

Llavò En Jòrdi compregué que tampoch tornaria sa mare lo mateix que son pare; y resolgué fojí de ca-séua. Prengué un camí sense sèbre ahont el menaria, y ara mateix ha acabat d'arribá à una ciutat deu vegades més gran que sa qu'èll tenia per pátria.

Per axò camina cap baix y fuitx de sa gent. Per axò no'l coneixen encara es Municipals, ni es mossos de policia. Mes, ¿que deu pensá fé aquell capet séu esflorat, dins aquesta capital estèrna, ahont no coneix ningú? Ell, ni sisquera heu sab. En tení fam demanará llimosna axí com ley vá enseñá sa mare; y en essè es vespre dormirá demunt un padris d'un passeitx qu'ha vist à s'entrada d'aquella població.

Cansat de corre carrés y d'embabayarse devant cent botigues arriba una hora en que no se pòt agontá dret de desanat, y resòl demaná un poch de pa à un señó que veu darrera es taulèll d'una ferreteria, qu'está contant doblés y escriguent à un llibre.

—Señó, (li diu amb cara vergoñosa), fassa 'm un poch de caritat per amor de Deu.

—¡Caritat! ¿Y tú, un atlòt ja fèt, demanes llimosna? Feynò, y no llimosna has de cercá tú, ja que ton pare y ta mare no te cuydan ni crian axí com deurian.

—Son mòrts; (contestá s'atlòt amb una veu fosca, acompañada d'un esclatò y un singlot que no tenian consòl, y que va interessá aquell señó de lo més à favor séu.)

—Si son mòrts, ja es altre còsa. ¿Y tú, que no tens parents?

—En tenia quant no era pòbre; però fa molts d'anys que no los conech.

—¿Y quin ofici saps?

—No cap.

—¿Qu'has anat à escola may?

—Tampoch.

—Ydò fèt mercadé com jò mateix; qu'era tan pòbre y tan ignorant com tú y ja me veus ara qu'estich de lo milló puch tirá un duro si vuy al mitx des carré.

—¡Mercadé! (deya En Jòrdi obrint uns uys com à salés.) ¿Y que vòl dí ferse mercadé?

—Vòl dí: comprá barato y vendre cá, y viure demunt sa ganancia, guardant sa major part per continuá mercadetjant.

—Axò es ben mal de fé, si va à dí vè.

—Tot es qu'un homo vulga. Ell s'es mesté passá pena per viure.

—¿Y si quant un ha comprat una mercaderia, no n'hi 'n vòlen doná lo que li còsta?

—Estojá y esperá.

—¿Y si se pèrd en está estojada?

—Aquí está es rè. Cercá còses que no es pèrdin.

—Però, segons es méu curt entendre per podè vendre s'es mesté dues còses, que son compradó y allò qu'es vòl comprá.

—Es vè.

—Y per tení lo qu'es compradó cerca, es venedó heu ha de comprá abans.

—Es cèrt.

—Y per poderho comprá, ha de tení doblés.

—Es veritat.

—Y jò no 'n tench ni un qu' es un; ni en puch fé maldament vulga qu' es lo més mal, perqu' he entrat dins aquesta ciutat sense sabates ni butxaques y amb ses mans demunt es cap.

—Tú parles del tot acertat. Ses téues rahons son d' aquelles que convencen bosses. Veitx que saps discorre com un homo, y que tens vèna de s' art que t' he proposat.... Mira: jò te vuy doná una maneta perque pugues comensá bé s' ofici. Aquí tens un duro que jò te deix à partí ganancies. Tú pensa com el gastes, perque demá en pugues tení dos, y passat demá quatre; y es dia que vulgues tornar-lo 'm, passa per aquí y aclarirem contes.

—Está molt bé.

—Escolta. En tornarmé aquest capital y sa mitat de ses ganancies nètes per mí estirem cabals y no 'm deurás rès. Per ara me deus vint reals.

—Ja heu sé que li dech vint reals.

—Ydò, per lo mateix, fé es cap viu y no tengues sòn, si los m' has de torná.

—Jò li assegure que no es perdrá per mí.

—Si heu fas axí, Deu t' ajudará. Una còsa te recoman: ses mans ben netes y pòca conversació amb sa gent del comèrs. Lo que parlarás ha d' essé com si heu diguesses devant dèu notaris. Formalidat, claredat y fóra mentides.

—¿Té rès més que dir-mé?

—Sies diligent del tot, y amant de la veritat que sempre sura. És pá, pá; y es peix, peix;... y no cáptes que no li está bé à un fadrí com tú, jove y condret, es fé sa vida de parfando.

—¿Vòl rès més de mí?

—Procure essé un homo acabat y que may se rigan de tú, ni doná motiu per tant.

En Jòrdi qu' escoltava aquell seño amb tanta oreya, amb so cap baix, ets uys ubèrts y mossegantsè ses ungles, tenia una cara tan animada que no pareixia sa séua. Quant va veure que ja no li deya rès més li contestá lo seguent:

—Gracies, bòn señolet, pe sa llissó y p' es duro. Deu fassa que qualque dia sia bòn dia per torná à donar-li conta de ses ganancies que li pertocarán. Visca molts d' anys, y tot sia per amor de Deu.

—Tén enteniment y veten amb pau à veure si tròbes sa téua fortuna.

Aquell seño fent sa mitja el se mirava quant s' en anava carré avall, y va repará que se desdobleá sa mànega de sa camia y hey aficá es duro dedins. Llavò la se torná doblegá fins demunt es colso fént via depressa cap avall d' aquell carré, amb sos uys baixos, sense mirar-sè cap botiga ni fé gens de cas de sa gent mudada que trobava per allá amb abundancia.

Qualsevòl creuria qu' En Jòrdi corria à cercá qualque botiga de pá qu' hagués vista ó qualque trast de plassa ahont ve-

nessen fruyta per remediá es mal de coret que comensava à tení. Rès d' axò.

En aquest mon succeheixen còses rares. ¿Creuriau qu' En Jòrdi amb aquell duro dins sa mànega vá cobrá fórsa com si hagués menjat una vuytena y quatre arengades? ¿Creuriau que ja no tengué talent, ni se trobá desanat, ni pensá en treurersè sa panxa de mal any? ¿Ydò per increible que vos pareixca axò, axí va succehí. Aquell duro feva que sa sanch corregués més depressa per dins ses séues vènes, qu' es pit alenás més libre, y que sa fesomia séua fós un altre, més expansiva, més simpática, més d' homo de qui fa fé. Amb una paraula, no pareixia es mateix Jòrdi. És séu cap comensá à filá milló que no filava, vá veure el mon amb un altre coló que no tenia abans y se senti amb un caracte més franch y més expansiu. Caminava, caminava, y es séu capet deabanava fil.

—¿Com heu faré per gastá aquest duro? (pensava en sí mateix.) ¿Ay si jò pogués tení ara trastos per vendre, sense necessitat de comprá rès. Aviat aquest duro serían sis pessetes. ¿No trobaria jò, per exemple qualque còsa, y que la 'm donassen, ó que jò la pogués prendre sense robarla? Perqu' axò de robá embruta ses mans. Ara tench sèt y compraria aygo, però veitx que la puch beure en aquesta font sense costarme cap doble. Si hey hagués qui l' hagués de comprá per viure!... però ningú la compra perque n' hi ha per tot amb abundancia. Amb altres còses no succeheix axí. Ara me record qu' aquell seño tenia serradís en es portal de caséua y segurament qu' ell no 'l degué aná à cercá. De segú que 'l degué comprá. Jò he vist uns serradós fóra de sa ciutat que 'n feyan molt y tot se quedava per allá en térra. Per ventura m' en deixarian còhi....

Corregué totduna cap allá ahont havia vist serradís, y quant hey arribá encara qu' amb pò s' arrambá à n' aquells homos que dinavan y los demaná si li volian doná un poch d' aquell serradís qu' hey havia escampat baix de sa serra.

—Pren es que vulgues, (li contestaren.)

Anava à carregá y se temé que no tenia ahont posarló. Aquells homos, compreguent es séu embarás, li donaren un diari véy y éll l' omplí de serradís. S' en torná totduna dins la ciutat y quant fonch lluny, molt lluny d' aquella part de població, comensá à cridá:

—¿Qui vòl comprá serradís? ¿Qui vòl serradís?

Més, ningú l' hi deya «Com va hermano.»

—¿Voleu comprá serradís? (tornava à dí més fórt pensant que qui no se cansa alcansa.)

Ni per aquestes.

Mitja hora feya que cridava sense que ningú li digués rès, quant va reflexioná que li convenia brindá la gent.

S' arrambá à una botiga, y directament à n' es mossos qu' hey havia, los preguntá:

—¿Heu mesté serradís?

—Encara en tenim, (li contestaren.)

Bé va: però en no tenirnè; per ventura jò no seré per aquí. Comprau-mé aquest que duch y el vos donaré barato.

—¿Com-es-ara, qu' en vòls?

—Lo que 'm voldreu doná. Ja veys que no pòt essé més en conveniència.

—Prenli es serradís, (va dí un,) per lo bé que parla y donali quatre cèntims.

Deixá es serradís, doblegá es papé, el gordá amb molt de cuydado dins es pits, y amb sos quatre cèntims s' en aná à comprá un panet de dos. Era ja horabaixa, el se menjá, begué una escudella d' aygo y entrá dins un hostal à jaure à sa paya amb sos altres dos cèntims que li quedavan, pensant en sí mateix: «Sopá y jaure, dues alegries.»

Aquella nit dormí poch. L' ondemá passetjá serradís tot lo dia y lo que goñá li bastá per la vida y per comprarsè una senaya venturera. És dia siguent sa ganancia va essé més gròssa, gracies à sa senaya; y à dins es doblech de sa mànega hey entrá una pesseta en plata à fé compania à n' es duro.

Amb aquesta vida va passá una setmana; y quant es diumenge s' en aná à fé una vòlta per fóra de la ciutat, s' afica dins un bosch y allá devall una alzina, sense més testimònis que ses herbes y mates que li emparavan es vent, se desdoblegá sa mànega y va fé es séu primé balans, ó *arqueo* de caixa. Contá lo que tenia y va trobá qu' es séu capital havia prosperat en gran manera, perque llevats es cèntims y pessas de còure que les tenia destinaaes p' es gast d' aquell dia, hey va havé dins sa mànega tres duros y quatre pessetes. Torná tancá sa séua caixa *sui generis*, y seguí son passeitx.

Devòra aquell bòsch hey havia un tay de lleñatés que tayavan lleña y treyan garriga, y per allá hey havia una escampadissa de caramulls d' estelles, y lleña menuda, y rès de mates y ginebrons; y com es fret comensava à desxondirsè, pensá qu' aquell género que no 's perdía estava à má de pujá, y que poch prèu tendria allá quant es lleñatés es diumenges que no hey anavan à fé feyna el deixavan à lloure al mitx del camp sense tancá. Pensá també que tots es qui tenguessen xemenèyes ó escaufapanxes s' en enamorarian si l' vèssen per lo menut y séch y pagarian aquella lleña milló que qualsevòl altre. Axí es que resolgué prová aquest negòci desde l' ondemá.

A s' altre diumenge torná regoneixe sa caixa ó sa mànega y ses senayades de lleña venuda li havian deixat un bòn jornalet, perqu' hey va trobá més de sèt duros.

Ses setmanes que seguiren va fé molt de fret y es género tengué més demanda.

y còm à bòn mercadé el pujá de prèu; y tant ne volgués vendre. Es lleñatés ley donavan casi per no rès, perqu' eran gatjes séus; y en trèure per podè fumá se donavan per satisfets.

Quant ell se trobá, un diumenge, que tenia dins sa mànega més de trenta duros, pensá en so fersè uns calsons de paño ordinari y un jaquet calent. Duptá si 's posaria sabates, més à la fi resolgué comprarse 'n unes perqu' es flochs diguessen àmb ses castañetes.

Quant se vé més mudat y conegué lo que representa un bòn vestit dins sa societat, perque tothom li feya més cas y li compravan més lleña, fins en es punt de no podè cumplí amb tots es séus parroquians, se proporcioná amb sis duros un ase véy y unes beasses per carregá més fòrt; y ses ganancies creixqueren tant qu' amb dues setmanes romangué quitat.

Al entretant anava creixquent y coneguent gent y resolgué dedicá algunes hores de sa vetlada per aprendre de lletgi y escriure; y que vos diré més, estimats lectors, que vòltros no heu hajau ja previst, atesa sa pòca sòn d' En Jòrdi. Amb un parey d' àns tengué uns quants cents duros, goñats amb aquest negòci y amb altres de més importancia que va prová; y resolgué embarcarsè per Amèrica per continuá traybant amb més profit.

Un dia descomparegué després de venut s' ase; y ningú torná sèbre rès d' En Jòrdi.

Acabará,

PÈP D' AUBENA.

DEMUNT DEL MOLL.

D' aquí 'stant ne veïtx un' illa
Escabrosa y pòch poblada;
Pòch à pòch vá fentse nit.....
D' ella sòls veïtx l' ombra vaga.
Un llumet qu' apar del Cèl.
Tan prest s' encén còm s' apaga;
Es la llum de la faròla,
Del mariner guia aymada.
Un llabutet dins del pòrt
Qu' el temps serén, pròu guarda;
Més lo temps segueix fent via
La tempestat vá formantse.

—¿Ahont t' en vás, pescadoret
Amb nit tan fosca y tan mala?
No surtes bòn pescador
Que trabucarás la barca.

Ell hé pròu que coneixia
Qu' eran rahons acertades;
Més á Ciutat té qui espera
Son pòch guaïny, per posar taula;
Que té dòna y cinch infants
Junt amb un que l' acompanya,
Y es precis agafar peix:
Y es precis calá 'ls palangres

—No surtes pescadoret;
Vinat' en amb mi à romandre
Que jò 't donaré pá y ví
Y partiré amb tú, ma cambra.

(Cridava un homonet vell
De cabells y barba blanca .
Qu' apoyat amb un bastó
A les ròques s' acostava.)
—¿Pescador!... ¡Oh, del llahut!...—

Y respòsta no tornava:
Còm si en busca del peixet
La barca s' en era anada.

Y entretant la mar creixia:
Y lo vent més fòrt bufava:
Y les ones més corrian
A les ròques à estrellarse.

Mar y Cèl ni sòls se veyan
Per la nègre nubolada;
Sòls d' un llamp la claror blanca
Deixa la vista espantada.

D' els ullets del pòbre vell
Cremoses llágrimes baixan;
Que n' ha vist amb la claror
La barqueta trabucada.

Pòch à pòch passá la nit.
Y quant l' alba claretjava;
Lo vent bufava més pòch
Y la mar més pòch bramava.

La gent del Moll; ja venia
Per treballar dins les barques;
Al portal s' arremolina
Y vá acostantse à la platja;

Que n' han vist un homonet
Allargat demunt de l' aiga,
Abatut y mòrt de fret
Que n' ha perdut la paraula.

Era el pòbre pescador
Qu' abandonada la barca
Amarrat demunt dos rèms
Via arribat demunt la platja.

Uns l' agafan per un bras
Y els altres per una cama
Fregant fòrt à qui pòt més.
Per veure si 'l retornavan.

Pòch à pòch entrá en calor,
Y tornada la paraula,
Diu:—Correu al filllet méu:
¡Sanch precioseta, salvaume 'll!

Allá enfòra un llahut gròs
Qu' está aguasantse à la capa
Salva al fill del pescador
Y à remolch pòrta la barca.

Áxis fonch, còm del pobret
La Sanch preciosa el fill salva;
Que la gent d' aquell llahut
Que dins Pòrto-Pf s' estava,
Veyent d' enfòra el gròs bulto
D' una barqueta abocada,
Tot seguit issant la vela
El séu llaut desamarran
Y volant per demunt l' aygua
Barqueta y miñonet salvan.

Pòch à pòch se féc de dia
Y ja l' ombra 'n veyá clara
D' allá 'stant, jò; d' aquell' illa
Escabrosa, y pòch poblada.

UN NEBOT DES RONDAYÉ.

ADIOS BORN.

Quant comensám à está bé, no hey ha remey, mos desbaratan. Ara que ja havia près es llís cap en es Born, y comensava à sentí simpaties per una atlòta molt espaviladeta qu' hey sòl aná; ¡puf! s' en vé s' otoño sense demaná permís à nin-

gú; donantmos uns vespres que pareixen d' hivèrn y deixant caure un serení que no compòrta que ses sògres el pugan resistí, y succeheix qu' aquell Born, ahont abans s' estava tan animat tothom passeljantse à compás de sa música que tan complacent s' es mostrada aquest estiu amb nòltros; ara se veu convertit amb un desèrt. ¡Còses del mon!

Y pregunt jò: ¿convé qu' estiga animat ó convertit en desèrt? Pregunta es aquesta à la qual no se pòt doná una respòsta cèrta, perque lo hò está mesclát amb lo dolent y per donarla es necessari separá una còsa de s' altre y segui tots es trámits d' un plet.

Considerant es Born còm un centro de reunió ahont totes ses families se reunen formant varios grupos que constituhexen en conjunt lo que deym societat, no té rès de mal, ans hé al contrari, es un bé, perque allá tothom s' arriba à coneixe formant una gran reunió de confiansa que té més ventatges que ses altres perque no s' hi balla, ni s' hi juga, y s' hi respira una atmòsfera més pura; amb una paraula, no hey ha dins es Born tanta intimidat còm dins un saló de cassino ó acadèmi.

Fins aquí no té rès de dolent y còm abans he dit que n' hi haja de mal y n' hi ha encara, el vos vuy posá de manifest. ¿No heu vist may dos ó tres *pollos* sense cresta fent sa traveta à n' es qui passan, demostrant axí sa bona educació qu' han rebuda? ¿No veys també devegades asseguts à n' es *sillons* una *polla* girant s' esquena à sa mare, tirada demunt es *sillon* des costat ahont hey sèu es séu *novio*, parlant amb éll de mòdo y manera que sa *veya* no los entenga, qu' es sa que fa es papé més trist? perque, una de dues, ó no s' ha sabut fé respectá ó heu compòrta per *despatzarla*. ¿Y no veys també sobre tot aquesta canalla de nins *hombres grandes* que corren, jugan y cridan, essent axí que per corre, jugá y cridá podrian aná à sa Murada y à altres parts, es decapvespres y no ses vetlades perque lo que los convé més es anarse n' à jaure dejorn per axecarse dematí y aprendre es *be-a-ba*.

Còses molt parescudes, si no iguals; veym per tot, perque aquestes *passions esfondrades*, no respectan à ningú, s' inconvenient més gròs es que se fan en públich y encara val més que les representen en es Born qu' à l' Iglesia.

¿Abunda més lo primé que lo sègon? No heu sé cèrt, però si sé, perqu' heu veïtx, que n' hi ha molts, y moltes que no passan may sa relxa de sa prudència.

Ara em direu que també s' hi veuen moltes persones inflades de superbia que fan fé uy à ca-séua per estrená quatre ó cinch vestits nous cad' any no recordantsè de *que el hábito no hace al monje* y que son causa que ses altres, que no pòden tant, los tengan enveja. Per evitat axò es necessari que se fassa cada cual una netetjada dins es còr de lo que los

deym *passions* y los, hauriam de di *vicis*; perque de segü que molts tenen es còr brut. *Un hòmo sense passions es un instrument de còrdes sense elles*, ha dit un sabi, y jò dich qu'una còsa son *passions* y s'altre *vicis*, y que per tocá malament val més que no toch.

Ara qu'hem vist es *pro* y es *contra* d'aquesta gran questió, resulta qu'es qui hey vòl aná qu'hey vaja y es qui no, no. Lo que me sap greu es que s'acaban ses alegres vetllades y jò no sé ahont t'hauré de cercá, estimadeta méua, però miraré si t'veitx, ó per devés es Teatro, que ja l'han espolsat, ó per es Circo que li han posat xubasquero, ó per ses reunions, concèrts y balls; y l'añy qui vé altre vegada te tornaré cercá p'es Born y si no t'hi tròb, heu prendré en paciència; qu'es lo que Deu vòl.—BARULLO.

XEREMIADES.

S'aná p'els camins vecinals de pròp de Ciutat es un perill continu de morí esclafat devall una ròda de carretó, ó entre ses pòtes d'un cavall; perqu'es qui menan aquests animals los fan corre à un tròt llarch, sense repará si atropellan ó no els qui van à pèu.

No miran més qu'es passarsé devant uns amb sos altres. Lo qu'impòrta es corre per demostrá à tothom que tròban qu'es séu cavall es es milló de Mallorca. Lo necessari es satisfé sa séua vanidat *cavallera* maldement es camí no tenga s'amplaria suficient per tanta còsa. Quant dos ó tres carretons s'encalsan dins un camí d'aquests, que no ténen més qu'un destre d'amplaria (y n'hi ha molts); desgraciat de caminant que s'hi tròba. Aquests camins no ténen aquelles aceres ó costats que ténen ses carreteres, qu'están destinades à n'els qui van à pèu y per aquest motiu es carròs en passan fins à fregá ses parets des costats y pobret des qui hey está apròp. Ses aceres ó passetjos de ses carreteres están més gordades perque ténen pilons à devant. Però no creguen que serveixcan de molt perque més aviat serveixan per posarhi pedra picada ó sense picá, y es pòbres que van à pèu han d'aná p'es lloch destinat à ses bisties, correguent es perill de morí esclafats; quant es costats de ses carreteres son per élls y no per sa pedra que deuría d'está colocada à sa línea des pilons, deixant lloch à derrera per passarné à pèu.

Es peons caminers hey havian de posar un poch de cuydado y esment y es qui se cuydan d'ells tení en conta aquest servici à favó des públich que va à pèu.

* *

Já qu'es célebre prestigiadó anomenat *El caballero Cayetano* no pogué tra-

bayá en es Teatro de Ciutat per causa de no está llestes ses òbres qu'hey feyan, ni tení es teló de ferro qu'hey van à posá per evità desgracies en es cas d'un incendi; ha fét veure ses séues habilitats dins es teatro Femenias de Manacò, y ses persones que l'han vist trabayá no pòden ménos d'assegurá qu'es de lo milló qu'es vengut à Mallorca en es séu gènere, per lo net que trabaya y per sa salsa de *xistes* amb qu'acompanya tots es séus jochs y escamoteos. Desitjariam que no s'en anás de Mallorca sense que s'hagués deixat veure en es Teatro principal. Es ciutadans veurían amb ell un digne companero des célebre *Macallister*.

Demá donará sa derrera funció en aquell teatro y dilluns ó dimars serà à Palma.

* *

Aquell tròs de terra qu'hey ha entre es dos cementèris de Ciutat ja deu está consagrat per ferlo també cementèri, còm axí heu pretenia fé s'Ajuntament, perqu'hey hem vist dedins terra trèta des cementèri y des séu costat que per lo mateix conté òssos, cèndres y restos humans. Sí no estigués consagrada d'abans, no creym que s'hagués obrat d'una manera tan irregular. Però lo raro es que nòltros no mos n'hajam temut d'aquesta consagració.

* *

Ses figueres de qualche part de Mallorca están plenes de mascàra y molts no hey han trobat altre remey qu'es coronarles. Nòltros que n'sabem un que varem veure aplicat y doná bons resultats, el volèm fé públich perque se pòs en planta, evitant es coronament de s'abre. Consisteix amb apareyá calcs d'emblanquiná y mesclarhi bastante cantidad de sofre en pols. Amb aquesta calcs s'emblanquinan tots es tronchs de sa figuera particularment aquells que ténen mascàra y es més petits que no heu paga s'emblanquinarlos se pòdan. L'añy qui vé ses figueres treuran còm si tal còsa y estarán del tot curada de aquell mal.

* *

—Griet, quo 'm diries que son aquelles quatre taques vermeyes que té aquell vidre que jò no duch ses uyeres, y no hey veitx clá?

—¡Qu'ha d'essè! No rès. Els atldts jugavan. Hey han aficat un papé, llavò l'han llevat; y son romases ses oblèes.

—Llevalès ydò qu'embrutan es vidre, y no está bé.

CRIDA.

Se fá present à n'es públich qu'à s'Administració de L'IGNORANCIA hey ha de venta es segon tom à rahó de 20 reals ó 5 pessetes sense encuaderná y à rahó de 26 reals ó 6 pessetes y mitja, encuadernat.

PORROS-FUYES.

SOLUCIONS Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Ses madastres fan see llesques primes.*

SEMBLANSES.—1. *En que t'fan ballá.*

2. *En que té rès.*

3. *En que té forros.*

4. *En que té barrerons.*

TRIANGUL.....—*Canoné-Canon-Canon-Can-;Ca!-C.*

CAVILACIÓ.....—*Mora.*

FUGA.....—*Mentres es cèl d'orm s'enveja vetia.*

ENDEVINAYA.....—*Es balcò.*

GEROGLIFICH.

VI^E n V jaf : torn à IX TO TO

 NIRI bc

UN PALMESÀ.

SEMBLANSES.

1. ¿En que s'assembla un sabaté à un capell?
2. ¿Y un potecari à un taverné?
3. ¿Y un escrivent à una granera?
4. ¿Y un barco à una cassadó de Toledo?

EN JUSEPI.

TRIANGUL DE PARAULES.

. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .

Ompli aquests pichs amb lletres que llegides diagonalment y de través, digan: sa 1.ª retxa, un objècte molt usual en s'estiu; sa 2.ª, lo que sólen fé amb aquest objècte; sa 3.ª, lo que produhoix es mateix; sa 4.ª, una paraula castellana; sa 5.ª, una afirmació; y, sa 6.ª, una lletra.

EN PEPIN.

XARADA.

Ma *prima* es un animal;
Mon *ú, dos*, es una planta;
Qu'es mèu *tot* sòl vendre amb aygo
Y à Mallorca no hey fan falta.

OMRELLIUG ACOR.

CAVILACIÓ.

NAS CLÁ

Compòndre amb aquestes lletres un llinatge mallorquí.

UN PETISCURRIS.

FUGA DE CONSONANTS.

U. O.O. E.E. A.ÍÓ E. O. U.A. M.L.E.A. E.E. O.E.
ECSEMÉ.

ENDEVINAYA.

Qu'está per endevinaya
M'ha dit es caxista avuy.
Ydò, ¿qui es qu'está en remuy
A dins s'aygo y no se baña?

X.

(Ses solucions dissapte qui vé si som oius.)

14 OCTUBRE DE 1882

Estampa d'En Pere J. Gelabert.